

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 10 października 2019 r.

BADK.DPK.133.62.2019 MR

P9-32/19	Data wpływu petycji 13 sierpnia 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 9 października 2019 r.

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

TEMAT

OLEJ PALMOWY W PRODUKTACH SPOŻYWCZYCH

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia poprzez wprowadzenie artykułów zakazujących produkcji i sprzedaży produktów spożywczych zawierających rakotwórczy olej palmowy.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje zmiany w ustawie o bezpieczeństwie żywności i żywienia, poprzez wprowadzenie zakazu produkcji i sprzedaży na terytorium Rzeczypospolitej produktów spożywczych zawierających rakotwórczy olej palmowy.

W uzasadnieniu petycji podniesiono, że olej palmowy poddawany jest rafinacji oraz utwardzaniu, podczas podgrzewania oleju do temperatury ponad 200°C powstają szkodliwe dla zdrowia estry kwasów tłuszczowych glicydotu (GE) oraz estry kwasów tłuszczowych 3-monochloropropanediolu (3-MCPD) oraz 2-monochloropropanediolu (2-MCPD).

Autor petycji przywołuje zalecenie Komisji Europejskiej nr (2014/661/UE) o monitorowaniu występowania w żywności 2 i 3-monochloropropano-1,2-diolu (2 i 3-MCPD), estrów kwasów tłuszczowych 2 i 3-MCPD oraz estrów glicydowych kwasów tłuszczowych jako składnikach potencjalnie rakotwórczych dla ludzi i wymagających monitorowania przez Państwa Członkowskie oraz oświadczenie EFSA (European Food Safety Authority) o zanieczyszczeniu żywności zawierającej olej roślinny i kładzie nacisk na rakotwórcze GE, 3-MCPD oraz 2-MCPD w oleju palmowym.

W petycji autor sugeruje zastąpienie oleju palmowego olejem słonecznikowym.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1252 ze zm.) w **art. 1** ust. 1 określa wymagania i procedury niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w sprawie bezpieczeństwa żywności.

Ustawa w art. 1 ust. 2 określa wymagania zdrowotne żywności, wymagania dotyczące przestrzegania zasad higieny, właściwość organów w zakresie przeprowadzania urzędowych kontroli żywności, wymagania dotyczące przeprowadzania urzędowych

kontroli żywności, a także zasady sprzedaży, reklamy i promocji środków spożywczych, wymagania w zakresie żywienia dzieci i młodzieży w ramach żywienia zbiorowego – w przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, branżowych szkół II stopnia oraz szkół policealnych, a także w placówkach systemu oświaty.

Przepis art. 2 ust. 1 stanowi, że ustawy nie stosuje się do:

1) środków spożywczych produkowanych, przetwarzanych i przechowywanych w gospodarstwie domowym na potrzeby własne oraz do własnego spożycia w tym gospodarstwie;

2) żywności pochodzenia zwierzęcego;

3) artykułów rolno-spożywczych w zakresie jakości handlowej tych artykułów.

Definicja „żywności” – ujęta w art. 3 ust. 1 ustawy – określa, że żywnością (środkiem spożywczym) jest każda substancja lub produkt w rozumieniu art. 2 rozporządzenia nr 178/2002, a więc jakiegokolwiek substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać.

W rozporządzeniu nr 178/2002 wskazano, że „środek spożywczy” obejmuje napoje, gumę do żucia i wszelkie substancje, łącznie z wodą, świadomie dodane do żywności podczas jej wytwarzania, przygotowania lub obróbki, a także wodę zgodną z normami określonymi w dyrektywach. Definicja natomiast nie obejmuje: pasz, zwierząt żywych (chyba że mają być one wprowadzone na rynek do spożycia przez ludzi), roślin przed dokonaniem zbiorów, produktów leczniczych, kosmetyków, tytoniu i wyrobów tytoniowych, narkotyków lub substancji psychotropowych, a także pozostałości i zanieczyszczeń.

Bezpieczeństwem żywności jest ogół warunków, które muszą być spełniane, dotyczących w szczególności: stosowanych substancji dodatkowych i aromatów, poziomów substancji zanieczyszczających, pozostałości pestycydów, warunków napromieniania żywności, cech organoleptycznych, i działań, które muszą być podejmowane na wszystkich etapach produkcji lub obrotu żywnością – w celu zapewnienia zdrowia i życia człowieka (ust. 3 pkt 5 ustawy).

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd do Spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające

procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), jako: „rozporządzenie nr 178/2002”, w **art. 1** wskazuje, że tworzy się podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i interesów konsumentów związanych z żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania podaży żywności, w tym produktów tradycyjnych, z jednoczesnym zapewnieniem sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Rozporządzenie określa wspólne zasady i obowiązki, środki umożliwiające stworzenie solidnej bazy naukowej, skuteczne ustalenia i procedury organizacyjne wspierające podejmowanie decyzji w sprawach bezpieczeństwa żywności i pasz.

Przepisem ust. 2 wprowadzono ogólne zasady regulujące sprawy żywności i pasz w ogólności, a bezpieczeństwo żywności i pasz w szczególności, na poziomie Wspólnoty i krajowym. Rozporządzenie określa procedury w sprawach mających bezpośredni lub pośredni wpływ na bezpieczeństwo żywności i pasz.

Rozporządzenie zastosowanie ma do wszystkich etapów produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności i pasz. Nie ma zastosowania do produkcji podstawowej na własny użytek lub do domowego przygotowania, obróbki lub przechowywania do własnego spożycia (ust. 3).

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Do Sejmu 3 września 2019 r. wpłynęła tożsama petycja tego autora (BKSP-145-586/19), odnosząca się do zmiany ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia poprzez wprowadzenie zakazu produkcji i sprzedaży na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów spożywczych zawierających olej palmowy, którą skierowano do Komisji do Spraw Petycji.

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz